

maandelikse markoorsig

&jy

JANUARIE
in oorsig 2026

In hierdie uitgawe

President Trump het gedreig om tariewe te verhoog (van 10% tot 25%) op agt NAVO-lande, tensy Groenland aan die VSA verkoop word.

Sakelui is onseker oor die rigting van Amerika se handelsbeleid, terwyl Europese amptenare die opmerkings as destabiliserend beskou het.

SARB-goewerneur Lesetja Kganyago het aangedui dat die prima uitleenkoers moontlik binnekort afgeskaf kan word as deel van breër rentestruktuur-hervormings.

Ekonomiese- en markoorsig

The Economist het berig dat Iran se opperleier, Ayatollah Ali Khamenei, Amerika gewaarsku het dat 'n aanval op sy land 'n "streeksoorlog" sal ontketen, ten spyte daarvan dat amptenare aanduiding gegee het dat hulle bereid is om gesprekke te voer om militêre aksie te vermy. Vroeër het Donald Trump gesê Iran is "ernstig in gesprek" met Amerika. Hy het beduidende vlootmagte na die streek gestuur en gedreig om Iran aan te val indien hulle nie hul kernprogram prysgee nie. Ten spyte van die harde woorde bly die deur vir onderhandelinge oop aan beide kante, hoewel vertroue minimaal bly. Golfstate en ander wêreldmoondhede doen 'n beroep op terughoudendheid, uit vrees vir ontwrigting van oliemarkte en streeksstabiliteit.

President Trump het gedreig om tariewe te verhoog (van 10% tot 25%) op agt NAVO-lande, tensy Groenland aan die VSA verkoop word. Dit het teenkating van die Europese Unie ontlok en gelei tot die opskorting van 'n handels-ooreenkoms. Markte het negatief gereageer, met Amerikaanse en Europese aandele wat gedaal het te midde van verhoogde geopolitieke risiko.

Die 56ste Wêreld Ekonomiese Forum (WEF) het meer as 60 staatshoofde en 3 000 deelnemers byeengebring. Hoof temas het geopolitieke konflik, staatskuld, KI-risiko's en dalende vertroue ingesluit. Indië het sy grootste afvaardiging nóg gestuur, terwyl president Trump se opmerkings oor Groenland die hoofopskrifte oorheers het. Die Amerikaanse president het 'n strydlystige toespraak gelewer en sy eis herhaal dat Denemarke Groenland aan die Verenigde State moet verkoop. Hy het die gebied as 'n strategiese noodsaaklikheid bestempel, terwyl hy die VSA se ekonomiese krag beklemtoon en Europese invloed afgespeel het. Alhoewel hy bevestig het dat hy nie geweld sal gebruik nie, het sy retoriek leiers ontstel en die breër WEF-gesprekke oorskadu.

Sakelui is onseker oor die rigting van Amerika se handelsbeleid, terwyl Europese amptenare die opmerkings as destabiliserend beskou het. Die toespraak het Trump se voorkeur vir ekonomiese druk bo multilaterale samewerking duidelik gemaak.

Die Suid-Afrikaanse Reserwebank (SARB) het die repokoers onveranderd op 6,75% gehou, ná 'n verdeelde besluit, met twee van die ses lede wat 'n verlaging van 25 basispunte ondersteun het. Inflasie bly naby 3,6%, en die besluit weerspieël 'n konserwatiewe benadering te midde van wêreldwye onsekerheid en wisselvalligheid in die waarde van die Rand.

Vroeër die maand, tydens die WEF in Davos, het SARB-goewerneur Lesetja Kganyago aangedui dat die prima uitleenkoers, wat lank as maatstaf vir verbruikerslenings gebruik is, moontlik binnekort afgeskaf kan word as deel van breër rentestruktuur-hervormings. Die Reserwe bank se standpunt is dat kommersiële banke reeds lenings volgens leners se risikoprofiel prys, wat die tradisionele "prima plus/minus"-raamwerk toenemend oorbodig maak.

Die Internasionale Monetêre Fonds het sy wêreldwye BBP-groeivoorspelling vir 2026 verhoog na 3,3% vanaf 3,1%, danksy sterk belegging in kunsmatige intelligensie, dalende handelswrywings en ondersteunende fiskale en monetêre toestande. Inflasie behoort geleidelik verder te daal na 3,8% in 2026. Inflasie sal na verwagting geleidelik verder daal en 3,8% in 2026 bereik.

Suid-Afrika se groeivoorspelling is ook effens hoër op 1,4%, alhoewel dit steeds onder die vlak is wat nodig is om betekenisvolle werkskepping te ondersteun.

Die Amerikaanse Federale Reserweraad het tydens sy vergadering op 28 Januarie sy teiken rentekoersband onveranderd op 3,5% tot 3,75% gelaat, ná 'n pouse na drie opeenvolgende rentekoersverlagings laat in 2025. Inflasie bly "ietwat verhoog", met twee lede wat teen 'n verlaging gestem het. Markte prys nou die moontlikheid van verdere verligting later in 2026 in.

Laat in Januarie 2026 het die Amerikaanse president, Donald Trump, vir Kevin Warsh – 'n voormalige Federale Reserweraad-goewerneur en ekonomiese adviseur – genomineer om Jerome Powell as voorsitter van die Federale Reserweraad op te volg. Hierdie nominasie weerspieël Trump se voorkeur vir laer rentekoerse en dui op 'n beduidende verskuiwing van leierskap by die wêreld se invloedrykste sentrale bank.

China se groei word voorspel om te verlangsaam van 4,9% in 2025 tot 4,4% in 2026, weens gedempte binnelandse vraag en voortgesette strukturele uitdagings. Hierdie vertraging plaas druk op die breër Oos-Asië- en Stille Oseaan-streek, waar groei ook na verwagting 4,4% in 2026 sal bereik. Sommige Asiatiese ekonomieë, waaronder Viëtnam, Indonesië en Indië, toon egter veerkragtigheid, met beleidsmaatreëls wat help om swakker wêreldhandel teë te werk.

Markprestasie

Wêreldmarkte het die jaar sterk begin en grootliks min ag geslaan op die geopolitieke onrus gedurende Januarie. Aandele in ontwikkelde markte (soos gemeet deur die MSCI Wêreldindeks) het 2,3% in Amerikaanse dollar-terme gestyg, terwyl ontluikende markte duidelik beter gevaar het en 'n stewige opbrengs van 8,9% vir die maand gelewer het.

Suid-Afrikaanse aandele het met 3,7% vir die maand gestyg, ten spyte van 'n daling van meer as 4% op die laaste handelsdag van Januarie. Hulpbronne (+12,5%) het die voortou geneem en meer as genoeg gedoen om die prestasie van industriële aandele (-3,4%) te verreken.

Suid-Afrikaanse effekte het hul bestendige prestasie voortgesit en 'n styging van 1,9% vir die maand gelewer, wat hul dertiende opeenvolgende positiewe maandelikse opbrengs verteenwoordig. Dit is die langste wenreeks in meer as 26 jaar, ondersteun deur 'n sterker rand en groeiende beleggersvertroue in verbeterde fiskale uitkomst van die Suid-Afrikaanse regering.

Goudpryse het in Januarie 2026 skerp gestyg en gedurende die maand met meer as 25% geklim, voordat dit effens teruggesak het teen maandeinde. Die metaal het internasionaal net bo USD 5 000 per fyn ons gesluit. Die randprys van 'n fyn ons goud het 'n hoogtepunt van meer as R85 000 bereik, voordat dit die maand effens bo R80 000 afgesluit het.

Silwer het ook 'n onstuimige maand beleef. Dit het die jaar rondom USD 70 per fyn ons begin, tot ongeveer USD 116 op 28 Januarie gestyg en daarna teruggesak tot USD 84 teen maandeinde.

Markindekse ¹	31 Januarie 2026		
	3 maande	12 maande	5 jaar ²
(Alle opbrengste in rand tensy anders aangedui)			
SA aandele (FTSE/JSE indeks van alle aandele)	10.3%	44.4%	18.4%
SA eiendom (S&P SA REIT indeks)	12.3%	49.5%	23.0%
SA effekte (FTSE/JSE indeks van alle effekte)	8.3%	26.1%	12.8%
SA kontant (STeFI)	1.7%	7.5%	6.6%
Globale ontwikkelde aandele (MSCI wêreldindeks)	-4.3%	3.1%	14.8%
Ontluikende mark-aandele (MSCI indeks vir ontluikende markte)	1.3%	23.4%	7.2%
Globale effekte (Bloomberg Barclays globale indeks van alle effekte)	-6.1%	-6.7%	-0.5%
Rand/dollar ³	-7.5%	-14.1%	1.3%
Rand/sterling	-3.4%	-5.1%	1.3%
Rand/euro	-4.6%	-1.7%	0.9%
Goudprys (USD)	18.4%	67.6%	20.6%
Olieprys (Brent ru-olie, USD)	8.6%	-7.9%	4.8%

1. Bron: Factset

2. Alle prestasiesyfers vir meer as 12 maande word geannualiseer.

3. 'n Negatiewe syfer impliseer dat minder rande per Amerikaanse dollar betaal word, so dit dui op 'n versterking van die rand.

Oorlog en vrede. En markte.

“Net die dooies het die einde van oorlog gesien.” - Plato

“Alle oorloë eindig in onderhandelinge.” - Dwight D Eisenhower, 34ste president van die Verenigde State

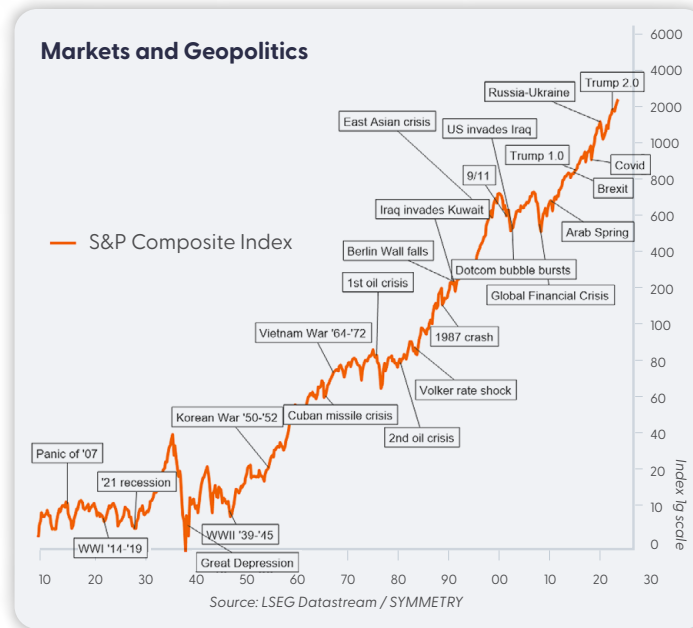
Wêreldwye internettoegang het gegroei van slegs 'n paar miljoen gebruikers in 1990 tot ongeveer 5,6 miljard in 2025, wat sowat driekwart van die wêreldbevolking verteenwoordig. Volgens die Verenigde Nasies se Bevolkingsafdeling het minder as 3 miljoen mense in 1990 toegang tot die internet gehad¹ - slegs 0,05% van die wêreldbevolking destyds.

Teen die begin van die nuwe eeu het meer as 360 miljoen mense (6 uit elke 100) toegang tot die wêreldwye web gehad, en teen 2010 kon ongeveer 1,9 miljard mense (27%) die internet gebruik.

In 2025 het sewe uit tien mense toegang gehad tot onmiddellike nuus (vals of nie) van regoor die wêreld. Hierdie ontploffing van inligting beteken dat beleggers vandag baie meer het om (oënskynlik) oor bekommerd te wees. Elke dag lyk dit asof daar 'n halfdosyn gebeure is wat glo markte in 'n afwaartse spiraal behoort te stuur – en tog gebeur dit nie. Dit is verstaanbaar dat daar onder beleggers 'n duidelike ongemak bestaan oor die huidige geopolitieke omgewing. Daar is eenvoudig soveel slegte nuus rondom ons.

Daar is egter 'n silwer randjie. Alhoewel geopolitieke gebeure markvolatiliteit kan veroorsaak, is groot beermarkte histories hoofsaaklik gedryf deur faktore wat inherent is aan die ekonomie en die finansiële stelsel.

Met ander woorde, wanneer dit kom by die soort beermarkte wat beleggers se finansiële planne vir jare kan ontspoor, dui die geskiedenis daarop dat resessies, rentekoersskokke, finansiële krisisse, borrels en buitensporige skuld groter redes tot kommer is as konflik. Dit word geïllustreer deur die grafiek van die Amerikaanse aandelemark (1900 tot 2025) hieronder.

Daar is egter 'n paar belangrike voorbehoude. Eerstens het die twee Wêreldoorloë uiteraard enorme verwoesting en ontwinging veroorsaak. Dit het egter 'n wesenlike verskil gemaak in watter land jy jou bevind het.

Tweedens het rewolusies waarin eiendomsregte heeltemal omvergewerp is (soos Rusland in 1917 en China in 1949) beleggingsportefeuljes feitlik uitgewis. Dieselfde geld vir hiperinflasie, wat soms op oorloë volg.

Die derde voorbehoud word geïllustreer deur markte in die 1970's. Konflik in die Midde-Ooste het tot twee olieskokke gelei, 'n dekade van stagflasie veroorsaak en negatiewe reële opbrengste tot gevolg gehad. Destyds was die wêreld besonder afhanklik van olie, terwyl sentrale banke nie inflasie kon beheer nie. 'n Oliegedrewe wêreldkrisis is vandag egter minder waarskynlik, aangesien baie minder olie per eenheid BBP verbruik word. Miskien sal die krisis van die toekoms eerder oor mikroskopies en skaars aardmetale handel as oor ru-olie.

Dit beteken nie dat beleggers gemaklik kan wees nie. Die punt is bloot dat geopolitieke drama goed is vir opskrifte, maar dat portefeulje-opbrengste oor die langer termyn meestal deur meer alledaagse faktore gedryf word. Weereens geld die beginsel dat tyd in die mark, eerder as die tydskerekening van die mark, beleggers in 2026 die beste sal dien.

Aangepas (met die skrywer se toestemming) uit 'n LinkedIn-artikel deur Izak Odendaal, Hoofbeleggingstrateeg, Symmetry.

¹<https://population.un.org/dataportal/home>